

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 325/Υ/2007

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου, του κτηρίου των Γραφείων της (Κότσικα 1Α & Πατησίων), την 31^η Αυγούστου 2006, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Μέλη: Αριστομένης Κομισσόπουλος

Αριστέα Σινανιώτη

Φαίδων Στράτος

Γαρυφαλιά Αθανασίου

Κυριάκος Μακαρόνας, κωλυομένου του τακτικού Χρήστου Ιωάννου

Δέσποινα Κλαβανίδου, κωλυομένου του τακτικού Βασιλείου-Σπυρίδωνα Χριστιανού

Ευθύμιος Πουρναράκης, κωλυομένου του τακτικού Απόστολου Ρεφενέ

Χρήστος Κωνσταντάτος, κωλυομένου του τακτικού Δημητρίου Γιαννέλη,

Ελίζα Αλεξανδρίδου και

Γεωργία Μπεχρή-Κεχαγιόγλου

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της **από 4.3.1999 καταγγελίας της εταιρίας SECURITY FORCES Ltd κατά των εταιριών M.K.B. SECURITY SERVICES A.E. (πρώην GROUP 4 - SECURITAS A.E.) και WACKENHUT SECURITY HELLAS A.E., για παράβαση του άρθρου 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει.**

Στη συζήτηση παρίσταντο: (α) η εταιρία **SECURITY FORCES Ltd**, δια του νομίμου εκπροσώπου της [...] και μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Νικόλαου Λυγούρη, (β) η εταιρία **WACKENHUT SECURITY HELLAS A.E.**, δια του νομίμου εκπροσώπου της [...] και μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων της Ελένη Παπακωνσταντίνου, Ιωάννη Χαβρέ και Γεώργιο Ρισβά, (γ) η εταιρία **WACKENHUT SECURITY TRANSPORT A.E.**, δια του νομίμου εκπροσώπου της [...] και μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων της Ελένη Παπακωνσταντίνου, Ιωάννη Χαβρέ και Γεώργιο Ρισβά, και (δ) η εταιρία **M.K.B. SECURITY SERVICES A.E.** (πρώην **GROUP 4 – SECURITAS A.E.**), δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της Ηλία Κοϊμτζόγλου και Αθηνά Σκολαρίκου.

Στη αρχή της συζήτησης, η Μαρίνα Σταυροπούλου, εκτελούσα χρέη Γενικής Εισηγήτριας, λόγω κωλύματος του Γενικού Διευθυντή, ανέπτυξε συνοπτικά την Εισήγηση της Γ.Δ.Α. και καταλήγοντας, ανέφερε ότι η Υπηρεσία προτείνει τα εξής: «1) Να υποχρεωθούν οι καταγγελλόμενες εταιρίες «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» δτ. “Μ.Κ.Β. Security Services Α.Ε.” (υπό εκκαθάριση), πρώην «GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.» και «WACKENHUT Α.Ε.» να παραλείψουν την παράβαση του άρθρου 1

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β'/29.12.2007), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει στο μέλλον και 2) Να επιβληθεί πρόστιμο ύψους επτακοσίων δώδεκα χιλιάδων πεντακοσίων εξήντα επτά (712.567) ευρώ στην εταιρία «WACKENHUT A.E.», και διακοσίων ογδόντα οκτώ χιλιάδων μηδέν είκοσι ένα ευρώ (288.021) στην εταιρία «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» δτ. “Μ.Κ.Β. Security Services Α.Ε.” (υπό εκκαθάριση), πρώην «GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.» ποσά τα οποία αντιστοιχούν σε ποσοστό 20% επί του κύκλου εργασιών τους στην αγορά χρηματοπιστωτικών, του οικονομικού έτους 1998.

Κατόπιν το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των ενδιαφερομένων μερών και οι νόμιμοι εκπρόσωποι [...] και [...], οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους, έδωσαν διευκρινίσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Ε.Α. και ζήτησαν να απορριφθεί η εισήγηση της Γ.Δ.Α., αναφερόμενοι αμφότεροι και στα υπομνήματα που θα καταθέσουν. Δύο εκ των καταγγελλομένων, οι εταιρείες WACKENHUT SECURITY HEL-LAS Α.Ε. και WACKENHUT SECURITY TRANSPORT Α.Ε., ζήτησαν από την Επιτροπή την εξέταση ενός μάρτυρα για τη θεμελίωση των ισχυρισμών τους. Η δε Επιτροπή, αποδεχόμενη το αίτημα, εξέτασε τον μάρτυρα, [...].

Με την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας, ο Πρόεδρος της Ε.Α. έδωσε προθεσμία στα ενδιαφερόμενα μέρη έως την 7^η Σεπτεμβρίου 2006 για να υποβάλουν υπομνήματα, τα σχετικά έγγραφα που τους ζητήθηκαν καθώς και για να προσκομίσουν τα νομιμοποιητικά τους έγγραφα οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της GROUP 4.

Κατόπιν η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 23.11.2006 ημέρα Πέμπτη και ώρα 14:30 την οποία συνέχισε και ολοκλήρωσε την 1.12.2006 ημέρα Παρασκευή και ώρα 12:30, στην ως άνω αίθουσα συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου των Γραφείων της, και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, την Εισήγηση της Γ.Δ.Α., τις απόψεις που διατύπωσαν τα ενδιαφερόμενα μέρη, τόσο προφορικώς κατά τη συζήτηση της υπόθεσης όσο και με τα υπομνήματα που υπέβαλαν, καθώς και τις καταθέσεις των μαρτύρων κατά την ακροαματική διαδικασία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Στις 4.3.1999 κατατέθηκε στην Υπηρεσία η με αριθ. πρωτ. 443 καταγγελία της εταιρίας “Security Forces Ltd” κατά της “GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.” για παραβίαση των διατάξεων του ν. 703/77.

Στην καταγγελία της η “Security Forces Ltd” αναφέρει ότι η καταγγελλόμενη προέβη σε συμφωνία με την ανταγωνίστρια αυτής εταιρία WACKENHUT Α.Ε., η οποία αφορούσε τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ για διακίνηση χρηματικού, κατά παράβαση του άρθρου 1 του ν.703/77, όπως ισχύει.

II. ΤΑ ΜΕΡΗ

1. “Security Forces Ltd”. Η εταιρία εδρεύει στο Βόλο και ιδρύθηκε το 2000 από μετατροπή της “Security Forces Μονοπρόσωπη ΕΠΕ”, η οποία προϋπήρχε από το 1994. Δραστηριοποιείται στην εμπορία συστημάτων και στην παροχή υπηρεσιών ασφαλείας.

Επί σειρά ετών (1993 -1998), η εταιρία ήταν ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος της “GROUP 4 SECURITAS A.E.” στον Ν. Μαγνησίας και στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή.

Η εταιρία εκτός του Ν. Μαγνησίας δραστηριοποιείται στη Λαμία, Λάρισα, Τρίκαλα και Κοζάνη εξυπηρετώντας τους πελάτες χρηματοποστολών με δικό της προσωπικό και εγκαταστάσεις και με μισθωμένα οχήματα της “ GROUP 4 SECURITAS A.E.”. Μοναδικός εταίρος και διαχειριστής της εταιρίας Security Forces είναι ο κ. [...].

2. “GROUP 4 SECURITAS A.E.” “ Η εταιρία είναι θυγατρική της πολυεθνικής Ολλανδικής εταιρίας “ GROUP 4 SECURITAS INTERNATIONAL BV “. Εδρεύει στην Αθήνα, Σωρού 7 Μεταμόρφωση, και δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από της ιδρύσεώς της το έτος 1990, στην παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών ασφάλειας και φύλαξης.

Το Δεκέμβριο του 1997 συστάθηκε η εταιρεία “ GROUP 4 SECURITAS A.E. Υπηρεσιών Ασφαλείας & Διοίκησης Α.Ε.”, η επωνυμία της οποίας μετατράπηκε σε “ GROUP 4 SECURITAS Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας & Διοίκησης Α.Ε.”. Δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών ασφαλείας σε όλη την Ελλάδα, εκτός του Ν. Αττικής.

Το έτος 1998 η εταιρία αποφάσισε τη δημιουργία τριών νέων εταιριών και τη μεταβίβαση αντίστοιχων κλάδων δραστηριότητάς της. Οι εταιρίες αυτές είναι οι εξής :

α . “ GROUP 4 SECURITAS Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής ολοκληρωμένων Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.”. Δραστηριοποιείται στη μεταφορά, διανομή, παραλαβή και αποθήκευση κάθε είδους κινητών αξιών.

β. “ GROUP 4 SECURITAS “ Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Τεχνικών Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.”. (Συστάθηκε με την απόσχιση δύο κλάδων από την WACKENHUT A.E και την “ GROUP 4 SECURITAS Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής ολοκληρωμένων Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.”, βλ. απόφαση Νομαρχίας Αθηνών αριθ.πρωτ. ΕΜ 18802, Φ.Ε.Κ. 8747/18.12.1997). Δραστηριοποιείται 1. στο σχεδιασμό, συντήρηση και λειτουργία κάθε είδους συστημάτων ασφαλείας, 2. στην αγορά, προμήθεια, διανομή και πώληση κάθε είδους ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας, 3. στην παροχή κάθε είδους υπηρεσιών σχετικά με τα συστήματα ασφαλείας π.χ. λειτουργία, άμεση παρέμβαση συντήρηση κ.λ.π. 4. στη λειτουργία κεντρικών σταθμών και συντήρηση συστημάτων ασφαλείας.

γ. “ GROUP 4 SECURITAS “Cash – in – Transit Services” (Χρηματοποστολές)

Η μεταβίβαση έγινε με την από 19.5.1998 « Σύμβαση μεταβίβασης Υποκαταστημάτων Πελατείας Εξυπηρετούμενης από Αντιπροσώπους και Περιουσιακών Στοιχείων Κεντρικών Διοικητικών Υπηρεσιών » μεταξύ της παλαιάς εταιρίας και της “ GROUP 4 SECURITAS Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Ολοκληρωμένων Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.”. Στη συνέχεια τον Αύγουστο του 1998 η παλαιά εταιρία τέθηκε υπό εκκαθάριση βάσει της από 20.8.1998 απόφασης της Γ.Σ. των μετόχων. Με την από 15-2-1999 έκτακτη Γ.Σ. (ΦΕΚ 1355/11.3.1999), εκκαθαριστής διορίστηκε ο κος [...] το δε καθεστώς της εκκαθάρισης συνεχίζεται έως και σήμερα

μετά από σχετική παράταση που δόθηκε με την υπ' αριθ. 29633/23.10.2003 απόφαση του Νομάρχη Αθηνών. Οι παραπάνω νεοϊδρυθείσες εταιρίες συνέχισαν την οικονομική δραστηριότητα της “παλαιάς” (Βλ. 2113/2000 Απόφαση Μον/λούς Πρωτ.Αθηνών).

Στα στοιχεία του φακέλου περιλαμβάνεται και η από 28/8/1998 επιστολή της καταγγελλόμενης προς την καταγγέλλουσα με την οποία την ενημερώνει ότι η «παλαιά » εταιρία θα διακόψει από 27/8/1998 πλήρως και οριστικά τις εργασίες της, με σκοπό τη λύση και εκκαθάρισή της και ότι « η σύμβασή σας με την Παλαιά εταιρία βάσει της οποίας ενεργείτε ως αντιπρόσωπός μας στην περιοχή μας, καθώς και όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν, έχουν από 1^{ης} Μαΐου 1988 μεταβιβασθεί και αναληφθεί από την “GROUP 4 SECURITAS Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής ολοκληρωμένων Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.”»

Με την από 1.10.2001 απόφαση της Γ.Σ., με θέμα την αλλαγή της επωνυμίας της και τροποποίησης του άρθρου 1 του Καταστατικού, αποφασίσθηκε η αλλαγή της επωνυμίας της από “GROUP 4 SECURITAS Συστήματα Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» σε «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» υπό εκκαθάριση και διακριτικό τίτλο «ΜΚΒ SECURITY Services Α.Ε.». Όπως προκύπτει με το υπ' αριθμ. Πρωτοκ. 2365/05/27-1-2005 έγγραφο της Νομαρχίας Αθηνών, έχει δοθεί² στην «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» δτ. “Μ.Κ.Β. Security Services Α.Ε.” (υπό εκκαθάριση) (πρώην: “GROUP- 4 –SECURITAS-Ανώνυμος Εταιρεία Συστημάτων Ασφαλείας”) άδεια συνέχισης της εκκαθάρισης μέχρι την 20.08.2008, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49 παρ. 6 του Κ.Ν. 2190/20.

3. ‘WACKENHUT ΑΕ’. Ο όμιλος εδρεύει στη Μεταμόρφωση Αττικής και σε αυτόν ανήκουν οι εξής εταιρίες:

Η ΓΟΥΑΚΕΝΧΑΤ ΣΕΚΙΟΥΡΙΤΥ ΤΡΑΝΣΠΟΡΤ ΑΕ, ιδρύθηκε το 1989 με την επωνυμία First Security SA. Δραστηριοποιείται στις υπηρεσίες χρηματοποστολών, στη μεταφορά, διαλογή, καταμέτρηση, πακετοποίηση χρημάτων, στην τροφοδοσία και διαχείριση ΑΤΜ, στη διακίνηση αξιών, στη φύλαξη χρημάτων και αξιών. Το 100% των πωλήσεων της αφορά τις υπηρεσίες χρηματοποστολών.

Η ΓΟΥΑΚΕΝΧΑΤ ΚΟΝΤΡΟΛ ΣΕΚΙΟΥΡΙΤΥ ΑΕ, ιδρύθηκε το 1995 και δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών ασφαλείας, φυλάξεις και περιπολίες, χρηματοποστολές, ηλεκτρονικά συστήματα ασφαλείας. Οι υπηρεσίες φύλαξης καλύπτουν το 43% του συνολικού κύκλου εργασιών της, ενώ το 35% αφορά τις χρηματοποστολές και τη μεταφορά πολύτιμων αντικειμένων.

Η ΓΟΥΑΚΕΝΧΑΤ ΣΕΚΙΟΥΡΙΤΥ ΕΛΛΑΣ ΑΕ, ιδρύθηκε το 1998. Μεταξύ των άλλων δραστηριοτήτων της (παροχή υπηρεσιών ασφαλείας, φυλάξεις και περιπολίες, ηλεκτρονικά συστήματα ασφαλείας, υπηρεσίες φύλαξης αεροδρομίων), συμμετέχει στην κοινοπραξία των τριών εταιριών (Γουάκενχατ Σεκιούριτυ Ελλάς, ICTS Μονοπρόσωπη ΕΠΕ, Γενικών Αεροπορικών Εφαρμογών 3 ΔΑΕ), για την ανάληψη έργου επιβατών και αποσκευών χειρός, δια-

² Με την υπ' αριθμ. Πρωτοκ. 29633/23.10.2003 ανακοίνωση της Νομαρχίας Αθηνών.

χείριση αχθοφόρων και αμαξιδίων στον εθνικό αερολιμένα Ελευθέριος Βενιζέλος. Το 80% των πωλήσεων της αφορά τις υπηρεσίες φυλάξεων.

III. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι υπήρξε επί σειρά ετών ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος της GROUP 4 SECURITAS A.E. (στο εξής GROUP 4) για τις περιοχές της Θεσσαλίας, Κεντρικής Ελλάδας & Δυτικής Μακεδονίας, με γραφεία στο Βόλο, Λάρισα, Τρίκαλα, Λαμία, και Κοζάνη.

Το Φεβρουάριο του 1998 ο Διευθύνων Σύμβουλος της GROUP 4 κ.[...], της ανακοίνωσε ότι αποφάσισε να μη «χτυπήσει» τον διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ που αναφέρεται στα στοιχεία του φακέλου, αφήνοντας υπονοούμενα ότι προέβη σ' αυτή την απόφαση κατόπιν συμφωνίας με ανταγωνίστριες εταιρίες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας.

Στις διαμαρτυρίες της καταγγέλλουσας ότι η παραπάνω Τράπεζα αποτελεί έναν από τους κυριότερους πελάτες της και η συνεργασία με αυτήν καλύπτει μεγάλο ποσοστό του κύκλου εργασιών της, ο κ. [Διευθύνων Σύμβουλος της GROUP 4] πρότεινε να υποβάλει στην εν λόγω Τράπεζα δύο προσφορές, μία για την Αθήνα και μία για την επαρχία και για την οποία δεύτερη προσφορά θα καλούσε την καταγγέλλουσα στην Αθήνα να την υπογράψει η ίδια.

Η ειδοποίηση αυτή δεν έγινε ποτέ και η προσφορά υποβλήθηκε από την GROUP 4 χωρίς ανάμειξη της καταγγέλλουσας. Το αποτέλεσμα του εν λόγω διαγωνισμού ήταν η κατακύρωσή του υπέρ της ανταγωνίστριας εταιρείας WACKENHUT A.E. Σύμφωνα με την καταγγέλλουσα, η ως άνω περιγραφόμενη ενέργεια της καταγγελλόμενης ήταν αποτέλεσμα συμφωνίας με την ανταγωνίστρια της εταιρεία WACKENHUT A.E. (στο εξής WACKENHUT), που δραστηριοποιείται στην ίδια σχετική αγορά, με σκοπό τον έλεγχο και την κατανομή της αγοράς.

IV. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Στην υπό κρίση υπόθεση οι εμπλεκόμενες εταιρίες δραστηριοποιούνται στην αγορά ιδιωτικών υπηρεσιών ασφαλείας.

Ο κλάδος των ιδιωτικών υπηρεσιών ασφαλείας περιλαμβάνει τις επιμέρους αγορές των υπηρεσιών φύλαξης, των χρηματοποστολών και της μεταφοράς πολύτιμων αντικειμένων και των ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας. Στην υπό κρίση υπόθεση η εξεταζόμενη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων εταιριών αφορά την επιμέρους αγορά των χρηματοποστολών.

V. ΣΧΕΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Στην υπό κρίση υπόθεση, σχετική γεωγραφική αγορά αποτελεί η ελληνική επικράτεια.

VI. ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης της ICAP οι σημαντικότερες εταιρίες της εγχώριας αγοράς των ιδιωτικών υπηρεσιών ασφαλείας κατά την περίοδο 1997-2001 ήταν οι εξής:

ΓΟΥΑΚΕΝΧΑΤ ΣΕΚΙΟΥΡΙΤΥ (ΕΛΛΑΣ) Α.Ε.

ΓΟΥΑΚΕΝΧΑΤ ΣΕΚΙΟΥΡΙΤΥ ΤΡΑΝΣΠΟΡΤ Α.Ε.

ΕΡΜΗΣ Α.Ε. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΚΑΒΟΥΡΙΔΗΣ –ΣΥΡΑΓΟΠΟΥΛΟΣ-ΒΑΤΟΣ Α.Ε

ΑΣΠΙΣ ΣΕΚΙΟΥΡΙΤΥ

“ GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.”.

ADT Ελλάς Συστημάτων Ασφαλείας

MEGA SECURITY ΕΠΕ και άλλες.

Με βάση τα στοιχεία της Α κλαδικής μελέτης έτους 2003 του ICAP, οι κύκλοι εργασιών και τα μερίδια αγοράς των εταιρειών GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.”. και WACKENHUT Α.Ε. , είχαν ως εξής:

Έτη	1998	1998	2001
	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡ- ΓΑΣΙΩΝ (ΧΙΛ. ΕΥΡΩ)	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ WACKENHUT	17689	24,4%	22,70%
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ GROUP4	5749	7,9%	5,90%
ΛΟΙΠΟΙ	49052	67,7%	71,40%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΑΣ (ICAP)	72490	100,0%	100%

Οι δε κύκλοι εργασιών των εταιριών WACKENHUT TRANSPORT Α.Ε και GROUP 4 SECURITAS S.A CASH IN TRANSIT, κατά το έτος 1998, των οποίων το αντικείμενο δραστηριότητας είναι οι χρηματοποστολές, ήταν αντίστοιχα 1.211.631.000 και 489.744.000 δρχ., ή 3.562.835 και 1.440.105 ευρώ.³

³ Πηγή ICAP.

VII. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

1. Υποβληθείσες ενστάσεις

Οι καταγγελλόμενες εταιρίες πρόβαλαν ένσταση απαραδέκτου, λόγω παρέλευσης των νόμιμων προθεσμιών. Συγκεκριμένα, υποστήριξαν ότι στην κρινόμενη καταγγελία η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν μπορεί να επιληφθεί της υπόθεσης και να επιβάλλει πρόστιμο ή άλλες κυρώσεις, διότι έχουν παρέλθει οι προθεσμίες των άρθρ. 24 παρ. 4 ν. 703/1977 και 25 παρ. 1 Κανονισμού 1/2003 Συμβουλίου και διότι παραβιάστηκε η αρχή της τήρησης εύλογης προθεσμίας.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού απέρριψε την παραπάνω ένσταση για τους ακόλουθους λόγους.

Η διάταξη του άρθρου 24 παρ. 4 α' ν. 703/77, όπως ισχύει, θέτει πράγματι εξάμηνη προθεσμία από την καταγγελία για την έκδοση απόφασης, η οποία δύναται να παραταθεί, σύμφωνα με τους όρους του άρθρ. 24 παρ. 4 εδ. β', κατά δυο επιπλέον μήνες. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ως άνω προθεσμία δεν είναι αποκλειστική, αλλά έχει αυστηρά ενδεικτικό χαρακτήρα. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως συλλογικό όργανο της διοίκησης, έχει δημοσίου δικαίου υποχρέωση να εκδίδει αποφάσεις επί καταγγελιών. Κατά συνέπεια η παρέλευση της προθεσμίας που προβλέπει ο νόμος δεν συνιστά λόγο έκπτωσης της Επιτροπής Ανταγωνισμού από την αρμοδιότητά της να εκδίδει αποφάσεις επί καταγγελιών. Σε καμία περίπτωση, άλλωστε, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η προθεσμία της παραπάνω διάταξης τίθεται προς το συμφέρον των καταγγελλομένων, ώστε να μπορούν στη συνέχεια να επικαλούνται την παρέλευσή της προς όφελός τους.

Εξάλλου, με τη διάταξη του άρθρ. 25 παρ. 1 Κανονισμού 1/2003 θεσπίζεται πενταετής παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων επί παραβάσεων των άρθρων 81 και 82 της ΣυνθΕΚ. Η παραπάνω διάταξη δεν δύναται, όμως, να τύχει εφαρμογής στην υπό κρίση καταγγελία. Και τούτο διότι η τελευταία αφορά σε παράβαση αποκλειστικά του άρθρου 1 παρ. 1 ν. 703/77 και όχι σε παραβάσεις των άρθρων 81 και 82 της ΣυνθΕΚ, αφού δεν επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Ούτε άλλωστε επιτρέπεται αναλογική εφαρμογή διατάξεων (είτε του εθνικού είτε του κοινοτικού νομοθέτη) που αναφέρονται σε θέματα παραγραφής. Τέλος, η απουσία συγκεκριμένης ρύθμισης περί παραγραφής τόσο στο πλαίσιο του ν. 703/77 όσο και γενικότερα στο πλαίσιο του Κώδικα Ειδικής Διαδικασίας ενισχύει το επιχείρημα ότι οι εξουσίες της επιτροπής για την επιβολή κυρώσεων δεν υπόκεινται σε αυστηρά χρονικά πλαίσια.

Σε σχέση, τέλος, με την αρχή της τήρησης εύλογης προθεσμίας παρατηρούνται τα ακόλουθα. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ. 6 (1) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) «Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῇ δίκαιως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας.». Κατά συνέπεια η παραπάνω διάταξη αφορά καταρχήν σε ένδικες και όχι σε διοικητικές διαδικασίες. Ακόμη, όμως, και στο πλαίσιο ένδικων διαδικασιών, γίνεται δεκτό από τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ότι η υπερβολική διάρκεια της ένδικης διαδικασίας καθ'αυτήν δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση μιας δικαστικής απόφασης στο σύνολο της, αν δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η διάρκεια της διαδικασίας είχε επίπτωση στην επίλυση της διαφοράς⁴.

Παραπέρα, αποτελεί πράγματι αρχή του κοινοτικού δικαίου η τήρηση εύλογης προθεσμίας εκ μέρους της Επιτροπής κατά την έκδοση αποφάσεων μετά το πέρας διοικητικών διαδικασιών σε

⁴ ΔΕΚ C-185/95 P, Baustahlgewebe GmbH.

θέματα πολιτικής ανταγωνισμού. Ωστόσο, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, γίνονται δεκτά τα ακόλουθα: Πρώτον, η Επιτροπή έχει την κυριαρχική εξουσία να προσδίδει διαφορετική προτεραιότητα στις υποθέσεις, τις οποίες επιλαμβάνεται⁵. Δεύτερον, το εύλογο της διάρκειας της διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής πρέπει να εκτιμάται ενόψει των συγκεκριμένων περιστάσεων κάθε υπόθεσης και ιδίως του όλου πλαισίου της⁶. Τρίτον, η μη τήρηση της αρχής της εύλογης προθεσμίας, ακόμη και αν θεωρηθεί αποδεδειγμένη, δεν ασκεί επιρροή επί του κύρους της διοικητικής διαδικασίας, όταν δεν αποδεικνύεται ότι η παρέλευση υπερβολικού χρόνου επηρέασε την ικανότητα των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων να αμυνθούν αποτελεσματικά⁷.

Από τα παραπάνω συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα. Σε αντίθεση προς τα πολιτικά δικαστήρια, που αποβλέπουν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ιδιωτών στις ιδιωτικές έννομες σχέσεις, μια διοικητική αρχή πρέπει να ενεργεί προς το δημόσιο συμφέρον. Κατά συνέπεια με βάση την εκτίμηση των αναγκών που υπαγορεύει η εξυπηρέτηση του εν λόγω συμφέροντος και με δεδομένες τις δυνατότητες και τα μέσα που διαθέτει, καθορίζει μεταξύ άλλων και την χρονική σειρά διεκπεραίωσης των υποθέσεων που άπτονται των αρμοδιοτήτων της. Τούτο ισχύει ιδίως όταν σε μια αρχή έχει ανατεθεί μια αποστολή επιτήρησης και ελέγχου τόσο εκτεταμένη και γενική όσο αυτή που έχει ανατεθεί στον τομέα του ανταγωνισμού στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Επομένως, το γεγονός ότι η Επιτροπή ενόψει του συνόλου των περιστάσεων, κυρίως δε με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, επιλαμβάνεται σήμερα της κρινόμενης υπόθεσης είναι σύμφωνο προς τις υποχρεώσεις που υπέχει κατά τον εθνικό και κοινοτικό νομοθέτη. Επιπρόσθετα, στην προκείμενη περίπτωση δεν προσβλήθηκε το δικαίωμα άμυνας των καταγγελλομένων. Αντιθέτως, από το πλήθος των αποδεικτικών στοιχείων που επικαλέστηκαν και προσκόμισαν οι καταγγελλόμενες καθώς και από τις μαρτυρικές καταθέσεις προκύπτει ότι ο διαδραμών χρόνος ουδόλως επηρέασε την ικανότητά τους να αμυνθούν αποτελεσματικά. Με βάση τα παραπάνω η Επιτροπή Ανταγωνισμού θεωρεί ότι η διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας δεν έχει τέτοιο χαρακτήρα ώστε να επηρεάζεται η συνέχιση της διαδικασίας. Παραπέρα η Επιτροπή κρίνει ότι το στοιχείο του χρόνου θα μπορούσε ενδεχομένως να αξιολογηθεί και να συνεκτιμηθεί κατά το στάδιο υπολογισμού του προστίμου⁸.

2. Έννοια της επιχείρησης στο πλαίσιο του άρθρου 1 του ν. 703/77

Η έννοια της επιχείρησης του άρθρου 1 ν. 703/1977 και του άρθρου 81 ΣυνθΕΚ περιλαμβάνει κάθε οντότητα, η οποία ασκεί μία οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς της οντότητας και τον τρόπο με τον οποίο αυτή η οντότητα

⁵ ΠΕΚ Τ-213/95, Τ-18/96, Stichting Certificatie Kraanverhuurbedrijf (SCK) και Federatie van Nederlandse Kraanbedrijven (FNK), Τ-24/90 Automec (παρ. 77,85).

⁶ ΠΕΚ Τ-305/94, Τ-306/94, Τ-307/94, Τ-313/94 έως Τ-316/94, Τ-318/94, Τ-325/94, Τ-329/94 και Τ-335/94 (απόφαση PVC Ι παρ. 126), ΔΕΚ C-238/99 Ρ, C-244/99 Ρ, C-245/99 Ρ, C-247/99 Ρ, C-250/99 Ρ έως C-252/99 Ρ και C-254/99 Ρ (PVC ΙΙ παρ. 187).

⁷ ΠΕΚ Τ-305/94, Τ-306/94, Τ-307/94, Τ-313/94 έως Τ-316/94, Τ-318/94, Τ-325/94, Τ-329/94 και Τ-335/94 (απόφαση PVC Ι παρ. 122).

⁸ ΔΕΚ C-185/95 Ρ, Baustahlgewebe GmbH.

χρηματοδοτείται⁹. Ως οικονομική δραστηριότητα νοείται κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά¹⁰.

Η ύπαρξη επιχείρησης προϋποθέτει αυτονομία οικονομικής δράσης και συνακόλουθα πλήρη ανάληψη των οικονομικών κινδύνων που συνεπάγεται η εκάστοτε οικονομική δραστηριότητα. Δεν αποτελούν προσδιοριστικά στοιχεία της επιχείρησης ο δημόσιος ή ιδιωτικός χαρακτήρας της, η επιδίωξη κέρδους από αυτήν ή ο τρόπος χρηματοδότησής της¹¹.

Στην υπό κρίση υπόθεση η καταγγελλόμενη εταιρία «GROUP 4 SECURITAS A.E.» (όπως αναφέρθηκε ανωτέρω υπό II 2) το 1998 μεταβίβασε τους κλάδους δραστηριότητάς της που αφορούσαν στην παροχή ιδιωτικών υπηρεσιών ασφαλείας στη νέα εταιρία «GROUP 4 SECURITAS Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής ολοκληρωμένων Υπηρεσιών Ασφαλείας A.E.», η οποία το 2001 μετονομάστηκε «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας A.E.».

Το ΔΕΚ¹² έχει αποφανθεί ότι μία αλλαγή στη νομική μορφή και το όνομα μίας επιχείρησης δεν δημιουργεί μία νέα επιχείρηση απαλλαγμένη από κάθε ευθύνη αναφορικά με την κατά παράβαση του ανταγωνισμού συμπεριφορά της παλιάς επιχείρησης όταν, από οικονομικής άποψης, οι δύο επιχειρήσεις ταυτίζονται.

Με βάση αυτό το σκεπτικό οι εταιρίες «GROUP 4 SECURITAS A.E.» και «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας A.E.» δτ. “M.K.B. Security Services A.E.” (που τελεί υπό εκκαθάριση) ταυτίζονται και, κατά συνέπεια, η ευθύνη της πρώτης δύναται να αποδοθεί στη δεύτερη. Αξίζει, επίσης να σημειωθεί ότι τα μέλη του Δ.Σ. της «παλιάς» εταιρίας κατά το έτος 1997 παρέμειναν τα ίδια και σε όλες γενικά τις νέες εταιρίες του ομίλου που ιδρύθηκαν το 1998 (βλ. π.π. υπό II 2).

3. Παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του νόμου 703/77

Α. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ των επιχειρήσεων, όλες οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και κάθε μορφής εναρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή την νόθευση του ανταγωνισμού ιδίως δε αυτές που συνίστανται: (α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, (β) στον περιορισμό ή στον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων, (γ) στην κατανομή των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού, (δ) στην εφαρμογή άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές στο εμπόριο, κατά τρόπο που να δυσχε-

⁹ Υπόθεση C- 41/90, Höfner and Elser v Macrotron Gmb, [1991], ECR I – 1979.

¹⁰ ΔΕΚ C - 118/85, Επιτροπή/Ιταλία, Συλλογή 1987, I-2599, ΔΕΚ C-35/96, Επιτροπή/Ιταλία, Συλλογή 1998, I-3851.

¹¹ Βλ. Β. Σκουρή, Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, σελ. 690.

¹² Βλ. σχετικά 29, 30/83, Compagnie Royale Asturienne des Mines SA and Rheinzink Gmb H v. Commission (1984).

ραίνεται η λειτουργία του ανταγωνισμού, ιδίως δε στην αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης, αγοράς ή συναλλαγής, (ε) στην εξάρτηση σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων πρόσθετων παροχών που από τη φύση τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες δε συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

Σε σχέση με την έννοια της «συμφωνίας» παρατηρούνται τα ακόλουθα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εφαρμόζει μια διευρυμένη άποψη ως προς την έννοια της «συμφωνίας». Συμφωνία υπάρχει εάν τα μέρη φτάνουν σε συναίνεση πάνω σε ένα σχέδιο που περιορίζει ή μπορεί να περιορίσει την κοινή ελευθερία τους, καθορίζοντας μεταξύ τους τις γραμμές της αμοιβαίας δράσης τους ή αποχής τους από δράση στην αγορά¹³.

Από την άλλη πλευρά, εναρμονισμένη πρακτική υπάρχει όταν μια συγκεκριμένη, ανταγωνιστικά κρίσιμη συμπεριφορά επιχειρήσεων (π.χ. πολιτική τιμών, συμπεριφορά έναντι πελατών, προμηθευτών κλπ.) δεν είναι αποτέλεσμα αυτόνομης επιχειρηματικής πρακτικής που προσανατολίζεται στις οικονομικές συνθήκες της αγοράς, αλλά συνέπεια μιας καθ' οιονδήποτε τρόπο συντελούμενης συνεννόησης μεταξύ τους (βλ. απόφαση υπ' αριθμ. 249/III/2003 Επιτροπής Ανταγωνισμού).

Ειδικότερα, συνεννόηση συνιστά ο συντονισμός των σχεδίων δράσης των επιχειρήσεων, που, χωρίς να έχει εξελιχθεί μέχρι την πραγματοποίηση μιας κατά κυριολεξία συμφωνίας, υποκαθιστά συνειδητά μία στην πράξη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων σε βάρος των ανταγωνιστών (βλ. απόφαση υπ' αριθμ. 15/1981 Επιτροπής Ανταγωνισμού).

Για την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής πρέπει να υπάρχει ομοιόμορφη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στη σχετική αγορά (αντικειμενικό στοιχείο), καθώς και βούληση για εναρμόνιση και κοινή δράση (υποκειμενικό στοιχείο) συναγόμενη από ποικίλα περιστατικά, όπως ιδίως επαφές (συνεννοήσεις, ανταλλαγή επιστολών κ.λ.π.) μεταξύ των επιχειρήσεων με αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ελεύθερου ανταγωνισμού (βλ. αποφάσεις 249/ II/ I/2003, 252/III/2003 Επιτροπής Ανταγωνισμού).

Εξάλλου, σύμφωνα με τη νομολογία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, για τη στοιχειοθέτηση εναρμονισμένης πρακτικής δεν είναι αναγκαίο να έχουν καταστρώσει τα ενδιαφερόμενα μέρη ένα κοινό σχέδιο με σκοπό την υιοθέτηση μιας συγκεκριμένης συμπεριφοράς, χρειάζεται όμως ένα minimum αμοιβαίας επαφής. Αρκεί έκαστο των μερών να έχει πληροφορήσει το άλλο μέρος για τη στάση που πρόκειται να υιοθετήσει, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε η κάθε επιχείρηση που συμμετέχει στην πρακτική αυτή να μπορεί να ρυθμίζει τις ενέργειές της βασιζόμενη στους ανταγωνιστές της οι οποίοι, όπως αναμένει, θα συμπεριφερθούν κατά παράλληλο τρόπο (βλ. αποφάσεις υπ.αριθμ. 42/1996, 113/III/2001 και 225/III/2002 της Επιτροπής Ανταγωνισμού).

Τέλος, στην απόφαση Cement έχει επισημανθεί ότι ακόμη και ένα μόνο κείμενο δύναται να αξιολογηθεί ως επαρκές, προκειμένου να θεμελιωθεί η ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής¹⁴.

¹³ Polypropylene, Ευρ. Επιτ. Απόφ. 86/398, Επ.Εφ. 1986, L 230/1, δεκτή από το Πρωτοδικείο, Υπόθ. T-1/4 και 6-15/89, της 17-12-91, Συλλ.1991, II, 869.

¹⁴ Βλ. Bellamy C. & Child G., ό.π., παρ. 2-046, με παραπομπή στην υπόθεση Cement.

Β. Στην υπό κρίση υπόθεση τέθηκαν υπόψη της Επιτροπής Ανταγωνισμού από την καταγγέλλουσα αντίγραφα δύο επιστολών. Η πρώτη επιστολή είναι γραμμένη στα αγγλικά και εστάλη με fax στις 5.3.1998 από τον διευθύνοντα σύμβουλο της WACKENHUT Α.Ε. κ. [...] στον διευθύνοντα σύμβουλο της GROUP 4 κ. [...]. Η παραπάνω επιστολή αναφέρεται, μεταξύ άλλων, σε υπάρχουσα μεταξύ τους συμφωνία για παροχή «κάλυψης» της μιας εταιρίας προς την άλλη σε παρελθόντες ή παρόντες διαγωνισμούς, την οποία συμφωνία καλεί ο κ. [Διευθύνων Σύμβουλος της WACKENHUT Α.Ε.] τον κ. [Διευθύνοντα Σύμβουλο της GROUP 4] να τηρήσει στον επικείμενο διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ.

Ειδικότερα, η δεύτερη και τρίτη παράγραφος του ως άνω κειμένου είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικές, καθώς αναφέρουν χαρακτηριστικά τα εξής: «Στη συνέχεια της συνάντησης μας στο γραφείο μου, παρουσία των στελεχών μου κ.κ. [...] και [...] και του δικού σας στελέχους κ. [...] και της συμφωνίας την οποία εμείς είχαμε για τον διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, τα στελέχη σας κ.κ [...] και [...] επισκέφθηκαν τα κεντρικά μας γραφεία και είχαν την ευκαιρία να διαπιστώσουν, την κάλυψη την οποία είχαμε δώσει στην GROUP 4, όσον αφορά διάφορους πελάτες και πιο ειδικά στην ΙΟΝΙΚΗ-EUROBANK, CITIBANK, BNP, HOECHST κ.α.

Ως εκ τούτου, περιμένω να λάβουμε την ίδια κάλυψη από εσάς για την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, όπως μου είχατε υποσχεθεί προσωπικά εσείς».

Η δεύτερη επιστολή είναι ένα υπόμνημα που εστάλη από τον τότε γενικό Διευθυντή της GROUP 4 κ. [...] προς τον διευθύνοντα σύμβουλο της ίδιας εταιρίας κ. [...]. Η επιστολή αυτή με ημερομηνία 25.02.1998 συνιστά εσωτερικό έγγραφο της GROUP 4 και φέρει το χαρακτήρα του εμπιστευτικού (CONFIDENTIAL).

Στο εν λόγω υπόμνημα ο κ. [Γενικός Διευθυντής της GROUP 4] αναφέρεται σε συμφωνία του κ. [Διευθύνοντος Συμβούλου της GROUP 4] με την WACKENHUT Α.Ε. για την παροχή τιμών στήριξης προς την τελευταία στον διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ και αναλύει τους λόγους για τους οποίους η συμφωνία με την WACKENHUT Α.Ε. για κοινή πολιτική αναφορικά με τις αυξήσεις των τιμών σε πελάτες, καθώς και για το «μοίρασμα» αυτών μεταξύ των εταιριών, είναι επιζήμια για την GROUP 4 και για τα υποκαταστήματά της στην περιφέρεια. Ειδικότερα, στην παραπάνω επιστολή περιγράφεται ότι οι εν λόγω εταιρείες συνεννοούνταν μεταξύ τους προκειμένου να προσφέρουν μεγαλύτερες ή μικρότερες τιμές αύξησης των υπηρεσιών τους στους εκάστοτε διαγωνισμούς τραπεζών, έτσι ώστε, να προσφέρουν «κάλυψη» τιμών η μία στην άλλη, ανάλογα με το ποιους διαγωνισμούς είχαν αποφασίσει εκ των προτέρων να κερδίσει η κάθε μία από αυτές.

Ιδιαίτερα διαφωτιστική είναι η πρώτη παράγραφος του συγκεκριμένου εσωτερικού εγγράφου, καθώς σε αυτήν αναφέρονται χαρακτηριστικά τα εξής: «[...] πληροφορήθηκα σήμερα τα αποτελέσματα της συνάντησής σας με την WACKENHUT αναφορικά με τις τιμές στήριξης που συμφωνήσατε να παρέχουμε προς τη WACKENHUT στον διαγωνισμό της 5/3/98 στην Commercial Bank».

Γ. Από τον συνδυασμό του περιεχομένου των παραπάνω επιστολών προκύπτουν κατά την κρίση της Επιτροπής Ανταγωνισμού τα ακόλουθα στοιχεία.

Στην πρώτη επιστολή (στο εξής επιστολή [1]), που έχει σταλεί την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή προσφορών στο διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (5-3-1998), γίνεται επανειλημμένα ρητή αναφορά σε «συμφωνία» μεταξύ των δυο εταιριών αναφορικά με την παροχή «κάλυψης» από την GROUP 4 προς την WACKENHUT για το διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ. Είναι προφανές ότι από την εν λόγω συμφωνία πρόκειται να ωφεληθεί η WACKENHUT. Επιπλέον γίνεται αναφορά σε κάλυψη που είχε παρασχεθεί στο παρελθόν από την WACKENHUT προς την GROUP 4 σε σχέση με άλλους διαγωνισμούς τραπεζών. Μάλιστα η WACKENHUT παριστά την κάλυψη που ζητά για το διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ως ανταπόδοση για την κάλυψη που είχε η ίδια παράσχει στο παρελθόν στην GROUP 4 σε άλλους διαγωνισμούς. Παράλληλα η εν λόγω επιστολή καταδεικνύει ότι πριν από την αποστολή της είχαν προηγηθεί δυο τουλάχιστον συναντήσεις μεταξύ στελεχών των δυο εταιριών. Ειδικότερα, η πρώτη συνάντηση που έγινε στο γραφείο του διευθύνοντος συμβούλου της WACKENHUT Α.Ε. παρουσία του διευθύνοντος συμβούλου της GROUP 4 είχε ως αντικείμενο τη συμφωνία για την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Αντικείμενο της δεύτερης συνάντησης, που έγινε και πάλι στα γραφεία της WACKENHUT, ήταν η επιβεβαίωση από δυο στελέχη της GROUP 4, μεταξύ των οποίων και ο συντάκτης της δεύτερης επιστολής κ. [Γενικός Διευθυντής της GROUP 4], της κάλυψης που είχε παράσχει στο παρελθόν η WACKENHUT στην GROUP 4.

Σε σχέση με την τελευταία αυτή συνάντηση επισημαίνονται τα ακόλουθα. Πρώτον, το γεγονός ότι η κάλυψη που είχε παράσχει η WACKENHUT στην GROUP 4 σε σχέση με άλλους διαγωνισμούς έ χρηζε επιβεβαίωσης προϋποθέτει λογικά ότι ήταν ήδη γνωστό και στα δυο μέρη ότι οι εν λόγω διαγωνισμοί είχαν χαθεί για την GROUP 4 (όπως π.χ. συνέβη με το διαγωνισμό της CITIBANK, τον οποίο σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας πήρε στο τελικό στάδιο των εκπτώσεων η WACKENHUT, ενώ αρχικά χαμηλότερη ήταν η προσφορά της GROUP 4). Μόνο υπό αυτή την εκδοχή δικαιολογείται το ότι η WACKENHUT Α.Ε. έπρεπε να αποδείξει στην GROUP 4 ότι η ίδια από την πλευρά της είχε τηρήσει τα συμφωνημένα. Δεύτερον, για να χρειάζεται η σχετική επιβεβαίωση να γίνει με επίσκεψη στα γραφεία της WACKENHUT θα πρέπει να αφορούσε στοιχεία που δεν ήταν διαθέσιμα και στις δυο εταιρίες, όπως π.χ. θα συνέβαινε αν επρόκειτο για μια συμφωνία γεωγραφικής κάλυψης ή γενικότερα capacity sharing. Και τούτο διότι τέτοια στοιχεία θα βρίσκονταν και στα γραφεία της GROUP 4 και δεν θα χρειαζόταν επίσκεψη στα γραφεία της WACKENHUT προς επιβεβαίωσή τους. Αντίθετα, θα πρέπει η επιβεβαίωση της κάλυψης να αφορούσε στοιχεία που είχε στη διάθεσή της αποκλειστικά η WACKENHUT, με άλλα λόγια στοιχεία που είχαν απευθυνθεί σε κάποιον τρίτο, όπως π.χ. προσφορές σε ιδιωτικούς διαγωνισμούς, όπου δεν ανοίγονται δημόσια οι προσφορές.

Τέλος, τόσο οι συναντήσεις που αναφέρονται στην επιστολή όσο και η φράση της επιστολής «Άλλες σκέψεις ή διακανονισμοί από τους αρχικούςθα έφερναν πίσω όλο το οικοδόμημα» περισσότερο παραπέμπει σε εταιρίες που συνεργάζονται μεταξύ τους παρά σε εταιρίες που ανταγωνίζονται.

Ωστόσο, θα πρέπει να παρατηρηθεί ότι από την επιστολή [1] δεν προκύπτει με σαφήνεια το αντικείμενο της κάλυψης στην οποία αφορούσε η συμφωνία μεταξύ των εταιριών. Στο σημείο αυτό το περιεχόμενο της επιστολής [1] φωτίζεται μέσω της δεύτερης επιστολής (στο εξής επιστολή [2]). Συγκεκριμένα η επιστολή [2], η οποία έχει συνταχθεί λίγες μόλις μέρες

πριν από την επιστολή [1], αναφέρεται και αυτή σε συνάντηση του διευθύνοντα συμβούλου της GROUP 4 με την WACKENHUT A.E. καθώς και στη συμφωνία αναφορικά με το διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ. Σε σχέση ειδικότερα με την παραπάνω συμφωνία αναφέρεται ρητά ότι αυτή αφορούσε σε «τιμές στήριξης». Εξάλλου και σε άλλα σημεία της επιστολής γίνεται λόγος για συναντήσεις μεταξύ των εταιριών και για παλαιότερες συμφωνίες στήριξης τιμών. Τέλος, γίνεται ρητή αναφορά στις δυσμενείς συνέπειες που θα έχει για την GROUP 4 η στήριξη της WACKENHUT στο διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ και συνακόλουθα η απώλεια του σχετικού συμβολαίου.

Με την επιστολή αυτή επιβεβαιώνεται κατά την κρίση της Επιτροπής τόσο η συνάντηση του διευθύνοντα συμβούλου της GROUP 4 με την WACKENHUT, όσο και η συμφωνία μεταξύ των δυο εταιριών για την παροχή κάλυψης στην WACKENHUT για το διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ. Παράλληλα από το συνδυασμό του περιεχομένου των δυο επιστολών προκύπτει ότι αντικείμενο τόσο της συγκεκριμένης συμφωνίας όσο και άλλων παλαιότερων συμφωνιών αποτελούσαν τιμές στήριξης σε διαγωνισμούς, με άλλα λόγια ο συντονισμός της επιχειρηματικής δράσης των εταιριών με στόχο το εκ των προτέρων μοίρασμα των πελατών μεταξύ των εταιριών.

Εξάλλου η Επιτροπή δεν έκρινε πειστικούς τους αντίθετους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν από την WACKENHUT και την GROUP 4 κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού και με τα γραπτά υπομνήματά τους. Ειδικότερα, το επιχείρημα ότι η συμφωνία κάλυψης στην επιστολή [1] αφορούσε τη γεωγραφική κάλυψη σε περιοχές που η WACKENHUT δε διέθετε δίκτυο δεν ευσταθεί κατά την κρίση της Επιτροπής, για τους παρακάτω λόγους. Πρώτον, διότι σύμφωνα με την επισυναπτόμενη στην Πρόσκληση Ενδιαφέροντος της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ σύμβαση (όρος 22), που είναι όμοια με αυτήν που υπογράφηκε στη συνέχεια από την WACKENHUT, απαγορευόταν ρητά η υπεργολαβία. Παράπερα, φαίνεται αντιφατικό να συνεργάζονται σε επίπεδο γεωγραφικής κάλυψης εταιρίες που, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των καταγγελλομένων, είχαν ιδιαίτερα ανταγωνιστικές και κακές σχέσεις μεταξύ τους, ενώ θα μπορούσε η κάθε μια από αυτές να επωφεληθεί το όποιο πλεονέκτημα διέθετε έναντι της άλλης σε επίπεδο προσωπικού και γεωγραφικής κάλυψης για να κερδίζει η ίδια τους διαγωνισμούς. Άλλωστε, υπό την ερμηνευτική εκδοχή της γεωγραφικής κάλυψης και με δεδομένο ότι, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του μάρτυρα της WACKENHUT A.E., η GROUP 4 είχε πιο εκτεταμένο δίκτυο, δεν μπορεί να δοθεί πειστική εξήγηση πώς η WACKENHUT A.E. ζητούσε κάλυψη στο διαγωνισμό της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, ενώ είχε παράσχει η ίδια κάλυψη στην GROUP 4 σε όλους τους άλλους διαγωνισμούς που αναφέρονται στην επιστολή [1]. Εάν, τέλος, επρόκειτο για συμφωνία γεωγραφικής κάλυψης δεν θα απαιτούνταν προς επιβεβαίωση αυτής της συμφωνίας επίσκεψη των στελεχών της GROUP 4 στα γραφεία της WACKENHUT, όπως αναφέρεται στην επιστολή [1], αφού τα σχετικά στοιχεία θα τα διέθετε και η ίδια η GROUP 4. Αξίζει, επίσης, να επισημανθεί ότι ενώ κατά την ακροαματική διαδικασία έγινε επανειλημμένα αναφορά από το νόμιμο εκπρόσωπο της WACKENHUT A.E. κ. [...] σε ύπαρξη έγγραφων συμφωνιών υπεργολαβίας με τη μνεία ότι αυτές θα προσκομιστούν, ουδέποτε προσκομίστηκε κάποια σχετική συμφωνία στην Επιτροπή.

Από την άλλη πλευρά ούτε η υποστηριζόμενη από τις καταγγελλόμενες εκδοχή, ότι η «κάλυψη» αφορούσε την κλαδική σύμβαση που θα ίσχυε προκειμένου τα κοστολόγια που θα υπο-

βληθούν να καλύπτουν τα κοστολόγια της κλαδικής, κρίνεται πειστική από την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Πρώτον, διότι αυτή η εκδοχή δεν βρίσκει έρεισμα σε κανένα σημείο του περιεχομένου των δυο επιστολών, ούτε σε κάποιο άλλο από τα έγγραφα που κατέθεσαν οι καταγγελλόμενες στην Επιτροπή. Παραπέρα, διότι την εποχή εκείνη, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισαν οι ίδιες οι καταγγελλόμενες δεν υπήρχε ακόμη κλαδική σύμβαση εργασίας, η οποία υπογράφηκε τελικά στις 26.6.1998, δηλαδή σε χρόνο πολύ μεταγενέστερο της επίμαχης περιόδου σύνταξης των δυο επιστολών. Επιπλέον, η WACKENHUT Α.Ε. δεν ήταν μέλος της Ε.Ν.Ε.Α. (Ενώσης Εταιριών Ασφαλείας) η οποία υπέγραψε την κλαδική ΣΣΕ με τη Ομοσπονδία Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδος. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να παρατηρηθεί ότι στους διαγωνισμούς υποβάλλεται συνολική προσφορά τιμής και όχι κοστολόγια. Με βάση την παραπάνω διαπίστωση θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι, ακόμη και στο πλαίσιο της παραπάνω ερμηνευτικής εκδοχής, τυχόν συμφωνία των εταιριών στα κοστολόγια συνεπάγεται έμμεση συμφωνία τιμών.

Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ο συγκεκριμένος διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην εταιρία WACKENHUT SECURITY TRASPORT Α.Ε., η οποία υπήρξε ουσιαστικά μειοδότης σε όλες τις κατηγορίες και περιοχές των χρηματοποστολών.

Κατά συνέπεια, από το περιεχόμενο κυρίως της επιστολής [1], επιβοηθητικά δε και από την επιστολή [2], που φωτίζει το περιεχόμενο της προηγούμενης επιστολής, η Επιτροπή άγεται στο συμπέρασμα ότι στην υπό κρίση υπόθεση υπήρξε συμφωνία μεταξύ των επιχειρήσεων WACKENHUT και Group 4 Securitas, στο πλαίσιο της οποίας η Group 4 υποστήριξε την WACKENHUT παρέχοντας τιμές στήριξης για το διαγωνισμό στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Ο ως άνω συντονισμός επιχειρηματικής δράσης συνιστά συμφωνία που είχε ουσιαστικά αντικείμενο την κατανομή της αγοράς των ιδιωτικών υπηρεσιών ασφαλείας και αποσκοπούσε στην κατάργηση των συνθηκών ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη αγορά. Ακόμη, όμως, και αν θεωρηθεί ότι οι ως άνω επιστολές δεν δύνανται να στοιχειοθετήσουν την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των καταγγελλόμενων εταιριών, η Επιτροπή εκτιμά ότι σε κάθε περίπτωση αποδεικνύουν την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής των εν λόγω επιχειρήσεων. Και τούτο διότι από το περιεχόμενο των δύο επιστολών που προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι πληρούνται το κριτήριο της «ελάχιστης αμοιβαίας επαφής», το οποίο επισημαίνεται στις ΕΑ 127/98¹⁵, ΕΑ 249/III/2003, ΕΑ 252/III/2003 και ΕΑ 263/IV/2004¹⁶.

Συμπερασματικά, από την αξιολόγηση και συνεκτίμηση όλων των στοιχείων του φακέλου της προκείμενης υπόθεσης, κυρίως των ως άνω δυο επιστολών, των καταθέσεων των νομίμων εκπροσώπων των μερών, καθώς και της ένορκης κατάθεσης του μάρτυρα που εξετάστηκε κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σε συνδυασμό προς τους ισχυρισμούς των διαδίκων που υποβλήθηκαν προφορικά και γραπτώς δια των υποβληθέντων Υπομνημάτων τους αποδεικνύεται κατά την κρίση της Επιτροπής ότι οι επιχειρήσεις WACKENHUT και Group 4 Securitas κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο προέβησαν σε απαγορευμένη συμφωνία ή αλλιώς σε εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ τους με αντικείμενο την κατανομή των αγορών και κατ' επέκταση τον περιορισμό του ανταγωνισμού στον κλάδο της πα-

¹⁵ ΕΕμπΔ 1999, σελ. 171 επ.

¹⁶ ΔΕΕ 8-9/2005, σελ. 948 επ., σελ. 955.

ροχής ιδιωτικών υπηρεσιών ασφάλειας, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 703/77. Σημειώνεται ότι τόσο στην πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και στην κοινοτική νομολογία έχει γίνει δεκτό σε αντίστοιχες περιπτώσεις ότι δεν είναι κρίσιμο να γίνει σαφής διάκριση ανάμεσα σε “συμφωνία” και “εναρμονισμένη πρακτική”, αφού είναι δεδομένο ότι τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν κάποια μορφή συνεργασίας¹⁷.

4. Επιβολή προστίμου

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, εάν η Επιτροπή Ανταγωνισμού μετά από σχετική έρευνα που διεξάγεται είτε αυτεπάγγελα είτε κατόπιν καταγγελίας ή αίτησης του Υπουργού Ανάπτυξης, διαπιστώσει παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 1 και των άρθρων 2, 2^α και 5 του ν. 703/77 ή των άρθρων 81 και 82 της ΣυνθΕΚ, μπορεί με απόφασή της να επιβάλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις ή στις ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση.

Κατά την άσκηση της ανωτέρω αρμοδιότητάς της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του ν. 703/77 ο καθορισμός του ύψους του προστίμου γίνεται με βάση τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης, με ανώτατο όριο το 15% των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης κατά την τρέχουσα ή την προηγούμενη της παράβασης χρήσης.

Για τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου που πρέπει να επιβληθεί στις συμπτύσσουσες επιχειρήσεις καθορίζεται καταρχήν το βασικό ποσό του προστίμου, το οποίο συνίσταται σε ποσοστό ύψους μέχρι τριάντα τοις εκατό (30%) επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης από προϊόντα ή υπηρεσίες που αφορούν στην παράβαση, με κριτήριο τη σοβαρότητα αυτής¹⁸.

Εν προκειμένω οι υπηρεσίες που αφορούν στην παράβαση είναι οι ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας και ειδικότερα η επιμέρους αγορά των χρηματοποστολών, πρόκειται δε για μία ιδιαίτερα σοβαρή παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν.703/77, αφού αφορά στην κατανομή αγορών των πελατών¹⁹.

Εντούτοις, τα αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν στην αγορά των ιδιωτικών επιχειρήσεων ασφαλείας εξαιτίας της σύμπραξης στον εν λόγω διαγωνισμό ήταν περιορισμένα σε σχέση με το εύρος της σχετικής αγοράς της παράβασης. Για όλους αυτούς τους λόγους, λαμβανομένου υπόψη και του χρόνου που έχει μεσολαβήσει από την παράβαση έως σήμερα, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού θεωρεί εύλογο να επιβάλει πρόστιμο ίσο με ποσοστό 20%

¹⁷ Βλ. σχετικά Volkswagen – Audi, D. Comm. 28 Ιανουαρίου 1998, ΕΕ 1998, L124/60, παρ. 128, AEG – Telefunken, ΔΕΚ, 25 Οκτωβρίου 1983, Συλλ. Νομολ. 1983, σελ. 3151, παρ. 35-39. Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, παρατηρείται χαρακτηριστικά ότι: “Such types of collusion without formal agreement may be expected to increase when cartel agreements are forbidden” [Βλ. σχετικά Jacquemin ΑΙ., Theories of Industrial Organization and Competition Policy. What are the Links? In Competition, Efficiency and Welfare. Essays in Honor of Manfred Neumann (edited by D.C. Mueller, Alfred Haid and Jürgen Weigand) Kluwer Academic Publishers, 1999, σελ. 208].

¹⁸ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού της 12^{ης} Μαΐου 2006 με θέμα: «Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του ν. 703/77, όπως ισχύει».

¹⁹ Βλ. παρ. 11 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής Ανταγωνισμού της 12^{ης} Μαΐου 2006 με θέμα: «Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του ν. 703/77, όπως ισχύει».

επί του σχετικού κύκλου εργασιών (ιδιωτικές υπηρεσίες ασφάλειας χρηματοποστολών) της «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» δτ. “Μ.Κ.Β. Security Services Α.Ε.” (υπό εκκαθάριση), πρώην «GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.» και της «WACKENHUT Α.Ε.» κατά το έτος της παράβασης (1988), ήτοι ποσοστό κατώτερο του προβλεπόμενου ανώτατου ορίου του 15% των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης κατά την τρέχουσα ή την προηγούμενη της παράβασης χρήσης που τίθεται στο άρθρο 9 παρ. 2 του ν. 703/1977.

Η διάρκεια της παράβασης, με βάση τα στοιχεία που έχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού στη διάθεσή της, εκτιμάται ότι είναι τουλάχιστον ενός έτους, όση δηλαδή ήταν και η διάρκεια της σύμβασης που υπογράφηκε από την WACKENHUT με την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, οπότε και εκδηλώθηκε το αποτέλεσμα της αντανταγωνιστικής συμπεριφοράς των παραπάνω εταιριών. Επομένως το ποσό του βασικού προστίμου υπολογίζεται επί των σχετικών ετήσιων εσόδων της επιχείρησης για το έτος της παράβασης, δηλ. το 1998.

Εξάλλου το γεγονός ότι η εταιρία «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» δτ. “Μ.Κ.Β. Security Services Α.Ε.” τελεί υπό εκκαθάριση δεν εμποδίζει την επιβολή προστίμου. Σύμφωνα με την απόλυτα κρατούσα άποψη, το νομικό πρόσωπο της υπό εκκαθάριση ΑΕ θεωρείται ότι υπάρχει και ότι διοικείται από τους εκκαθαριστές. Μόνον η ολοκλήρωση της εκκαθάρισης επάγεται και περάτωση της εταιρίας²⁰. Κατά συνέπεια η θέση της εταιρίας σε εκκαθάριση δεν θίγει την ικανότητα αυτής να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

5. Ένα μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού ο κ. Κυριάκος Μακαρόνας εξέφρασε την παρακάτω άποψη:

« 1. Η πάροδος τόσο μακρού χρονικού διαστήματος, από της ημεροχρονολογίας της καταγγελθείσης ως παραβάσεως πράξεως, αποτελεί, κατά τη γνώμη του, κατ’ αρχήν παράβαση της αρχής της τήρησης της εύλογης προθεσμίας [Ε.Σ.Δ.Α. 6 (1)] αλλά θεωρεί ότι, στην προκειμένη υπόθεση, οι καταγγελλόμενες μάλλον ευνοούνται από τούτο διότι ακριβώς δεν υφίστανται ή, τουλάχιστον, δεν είναι δυνατόν πλέον να εντοπισθούν επαρκή για τη στήριξη της καταγγελίας στοιχεία.

Έχει, κατ’ ακολουθίαν τη γνώμη ότι η σχετική ένσταση των καταγγελλομένων πρέπει να απορριφθεί διότι η πάροδος του, όντως υπερβολικά εκτεταμένου, μεσολαβήσαντος χρονικού διαστήματος δεν επηρεάζει αλλ’ αντίθετα ευνοεί και ενισχύει την ικανότητα αμύνης των καταγγελλομένων οι οποίες, πάντως, κατ’ ουδένα τρόπο φέρουν το βάρος της αποδείξεως του αβασίμου της καταγγελίας.

Εν τούτοις, το στοιχείο του χρόνου επιβάλλεται να αξιολογηθεί εν προκειμένω ως προς τον υπολογισμό του προστίμου, εφόσον ήθελε κριθεί ότι συντρέχει παραβίαση των περί ελευθέρου ανταγωνισμού κανόνων, κατά τα εκτιθέμενα στη συνέχεια (παράγραφος 4).

²⁰ Βλ. ενδεικτικά Λιακόπουλο, Δίκαιο εξυγίανσης και εκκαθάρισης επιχειρήσεων, 1994, σελ. 7-10, Σκούρα, σε Περάκη, Το Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας, τόμος 1^{ος} (ΙΒ) Νόμος 2190/1920, Άρθρα 41-112, σελ. 96-99, Β. Παπαδογάμβρου, Ανώνυμες Εταιρίες [Νομοθεσία, Νομολογία, Υποδείγματα], τόμος 3^{ος}, (επιμέλεια Ι. Δρυλλεράκη), 1999, σελ. 461, 462.

2. Επί της ουσίας της υποθέσεως, έχει τη γνώμη ότι η καταγγελία δεν στηρίζεται από τα ευρήματα της έρευνας και τις αποδεικτικές ισχύος εισφορές της καταγγελλούσης και των λοιπών διαδίκων μερών για τους εξής λόγους:
- 2.α. Η καταγγελία αφορά τυπικά και ουσιαστικά μία και μόνη φερομένη ως συντετελεσμένη παράβαση του άρθρ. 1 του Ν. 703/1977 ως ισχύει και, συγκεκριμένα, τη συμμετοχή κατά το έτος 1998 και την ανάδειξη ως επιλεκτέας της εταιρείας WACKENHUT A.E. στην πρόσκληση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ για εκδήλωση ενδιαφέροντος προκειμένου να επιλεγεί εταιρεία παροχής υπηρεσιών ασφαλείας χρηματοποστολών της, μετά από συνεννόηση της WACKENHUT A.E. με την, υπό την τότε νομική μορφή της και σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου, εταιρεία με την επωνυμία GROUP 4 SECURITAS και την εντεύθεν στήριξη της τελευταίας προς τη WACKENHUT δια της προσφοράς προσυμπεφωνημένων με τη WACKENHUT τιμών στην εν λόγω πρόσκληση.
- 2.β. Οι εν λόγω εταιρείες πράγματι υπέβαλαν προσφορές στην εν λόγω πρόσκληση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ.
- Επελέγη η WACKENHUT, μολονότι η προσφορά της είχε υψηλότερες τιμές έναντι των λοιπών ανταγωνιστριών εταιρειών οι οποίες είχαν υποβάλει προσφορές κυρίως, αν όχι αποκλειστικώς, διότι το μεν είχε παράσχει επανειλημμένως ακριβώς αυτές τις υπηρεσίες στην ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ δίχως να της έχει προσαφθεί ελαττωματική παροχή υπηρεσιών το δε η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ απέβλεπε προεχόντως στη φερεγγυότητα, αξιοπιστία και αποτελεσματικότητα του υποψηφίου αναδόχου του έργου, πεδία στα οποία η WACKENHUT είχε ήδη κερδίσει την εμπιστοσύνη της ΤΡΑΠΕΖΗΣ αυτής, και δευτερευόντως στις «τιμές» δηλαδή το κόστος παροχής των υπηρεσιών.
- Οι ως άνω παράγοντες επιλογής δεν αμφισβητούνται από οποιοδήποτε μέρος της διαδικασίας.
- 2.γ. Επιχειρείται από την καταγγέλλουσα να στηριχθεί η καταγγελία και να προσδοθεί αποδεικτική της παραβάσεως αξία αποκλειστικώς και μόνον σε δύο έγγραφα τα οποία η καταγγέλλουσα προσκομίζει με επίκληση, δηλαδή στην από 05.03.1998 επιστολή (στην Αγγλική γλώσσα) του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας WACKENHUT A.E. και [...] προς τον τότε Αντιπρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας GROUP 4 SECURITAS A.E. κ. [...] και σε εσωτερικό έγγραφο – υπόμνημα (στην Ελληνική γλώσσα) του τότε Γενικού Διευθυντού κ. [...] προς τον ιεραρχικώς προϊστάμενό του, ήτοι τον ως άνω αναφερόμενο κ. [Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας GROUP 4 SECURITAS A.E....].
- 2.δ. Ανεξαρτήτως του εάν και κατά πόσον η ελεύθερη εκτίμηση των αποδείξεων είναι δυνατόν να οδηγεί στη θεμελίωση ασφαλούς καταδικαστικής κρίσεως δια της αποδόσεως καθοριστικής αποδεικτικής αξίας σε πτωχή, όπως εν προκειμένω, συγκομιδή στοιχείων, τα ως άνω έγγραφα δεν παρέχουν ασφαλές έδαφος στήριξης της καταγγελίας πολλώ δε μάλλον θεώρησής της ως και κατ' ουσίαν βάσιμης.
- 2.ε. Πράγματι, η μεν πρώτη επιστολή φαίνεται μάλλον να εξωτερικεύει έκκληση της εταιρείας WACKENHUT A.E. να της χορηγηθεί από την εταιρεία GROUP 4 SECURITAS

RITAS A.E. δυνατότητα να περιλάβει η πρώτη στην προσφορά της ομάδα εργαζομένων για (ή απασχολούμενων από) τη δεύτερη εταιρεία και δη επ' αμοιβαιότητα δηλαδή με ηθική υποχρέωση της εταιρείας WACKENHUT A.E. να παράσχει τέτοιου είδους στήριξη σε άλλη ή άλλες περιπτώσεις προς τη GROUP 4 SECURITAS A.E.. Από τα τεθέντα υπόψη μου στοιχεία δεν προκύπτει ότι το αίτημα αυτό ικανοποιήθηκε. Αντιθέτως προκύπτει ότι η GROUP 4 SECURITAS μετέσχε στην εν λόγω διαδικασία και δη με χαμηλότερες τιμές προσφοράς πλην δεν επελέγη για τους λόγους που προεξετέθησαν.

- 2.στ. Τέτοιου είδους ανταλλαγές, πάντως, συνέβαιναν κατά τον κρίσιμο χρόνο (1998) σε πολύ μεγαλύτερη έκταση απ' όσο στην τρέχουσα περίοδο και τούτο διότι το μεν οι εργαζόμενοι στον κλάδο δεν είχαν οργανωθεί (μόλις τότε άρχισαν να εκδηλώνονται οι πρώτες σοβαρές προσπάθειες συλλογικής οργάνωσης) το δε οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ασφαλείας προ του κινδύνου να ρυθμίζονται οι αποδοχές των εργαζομένων σ' αυτές από γενικής ισχύος και εφαρμογής Διαιτητικές Αποφάσεις, είχαν επιδοθεί σε έντονο δικαστικό αγώνα και παράλληλη προσπάθεια οργάνωσης της συλλογικής τους δράσης για την κατάρτιση και υπογραφή κλαδικής σύμβασης.

Συνέπεια της κατάστασης που επικρατούσε ήταν η, τότε, σχεδόν ανεξέλεγκτη (σήμερα περιορισμένη κατά πολύ) δυνατότητα των εργοδοτριών υπηρεσιών ασφαλείας επιχειρήσεων να επιτελούν τα αναλαμβανόμενα έργα με εποχικούς άρα εύκολα μετακινήσιμους εργαζομένους και να ανταλλάσσουν κατά περίπτωση εργαζομένους στο πλαίσιο μιας όχι ασυνήθους πρακτικής υπεργολαβικής καλύψεως.

Παράλληλα, και ταυτόχρονα με την αλληλοκάλυψη, ό,που και όταν αυτή επετυγχάνετο, οι συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ τους παρέμεναν έντονες δίχως τούτο να αποτελεί κατ' ανάγκην παραδοξότητα.

Με αυτές τις παραδοχές και με δεδομένο ότι στην επίμαχη επιστολή δεν γίνεται καν λόγος για «τιμές», η καταγγελία δεν βρίσκει έρεισμα στο εν λόγω αποδεικτικό στοιχείο, είτε υπό το πρίσμα της εξετάσεώς του ως προτάσεως για απαγορευόμενη συμφωνία είτε υπό το πρίσμα της εξετάσεώς του ως προτάσεως για να ακολουθηθεί απαγορευόμενη εναρμονισμένη πρακτική.

- 2.ζ. Το δεύτερο προσκομισθέν με επίκληση έγγραφο το μεν αποτελεί εσωτερικό έγγραφο της εταιρείας GROUP 4 και, σε κάθε περίπτωση, δεν είναι ικανό, μόνον τούτο, να στηρίξει αποδεικτικώς την καταγγελία.
3. Κατ' ακολουθίαν πρέπει η καταγγελία να κριθεί ως ουσιαστικώς αβάσιμη και η Εισήγηση της Γ.Δ.Α. να κριθεί απορριπτέα.
4. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι η καταγγελία ευρίσκει επαρκή στηρίγματα και θεωρηθεί ως κατ' ουσίαν βάσιμη, έχει τη γνώμη ότι ο υπολογισμός του επιβλητέου προστίμου επιβάλλεται να γίνει με κριτήρια την παλαιότητα της διαφοράς, τον στιγμιαίο χαρακτήρα της παράβασης (μια συγκεκριμένη υποβολή προσφοράς) και τα εξαιρετικώς περιορισμένα – ως προς το χρόνο και την αληθή επίπτωσή τους – αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα και να προσδιορισθεί σε ποσόν αντίστοιχο ποσοστού 10% επί του μηνιαίου σχετικού κύκλου εργασιών (ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας χρηματοποστολών), σύμφωνα και με την Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού της 12.05.2006.»

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά πλειοψηφία :

1. Διαπιστώνει ότι οι εταιρίες «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» δτ. “Μ.Κ.Β. Security Services Α.Ε.” (υπό εκκαθάριση), πρώην «GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.» και «WACKENHUT Α.Ε.» παρέβησαν το άρθρο 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει.
2. Υποχρεώνει τις εταιρίες «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» δτ. “Μ.Κ.Β. Security Services Α.Ε.” (υπό εκκαθάριση), πρώην «GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.» και «WACKENHUT Α.Ε.» να παραλείψουν την παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, στο μέλλον.
3. Επιβάλλει πρόστιμο ύψους επτακοσίων δώδεκα χιλιάδων πεντακοσίων εξήντα επτά (712.567) Ευρώ στην εταιρία «WACKENHUT Α.Ε.», ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 20% επί του κύκλου εργασιών της εταιρείας «WACKENHUT SECURITY TRANSPORT Α.Ε.» για το οικονομικό έτος 1998, η οποία δραστηριοποιείται στην αγορά χρηματοποστολών και διακοσίων ογδόντα οκτώ χιλιάδων μηδέν είκοσι ένα (288.021) Ευρώ στην εταιρία «ΜΚΒ Υπηρεσίες Ασφαλείας Ιδιωτική Επιχείρηση Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας Α.Ε.» δτ. “Μ.Κ.Β. Security Services Α.Ε.” (υπό εκκαθάριση), πρώην «GROUP 4 SECURITAS Α.Ε.», ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 20% επί του κύκλου εργασιών της εταιρείας GROUP 4 SECURITAS S.A CASH IN TRANSIT του οικονομικού έτους 1998, η οποία δραστηριοποιείται στην αγορά χρηματοποστολών.

Η απόφαση εκδόθηκε την 11^η Ιανουαρίου 2007.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β/29.12.2007).

Ο Πρόεδρος

Η Συντάξασα την Απόφαση

Δέσποινα Κλαβανίδου

Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Τριβέλη